

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 27. augustā
(OR. en)

11404/21

Starpiestāžu lieta:
2021/0281(NLE)

CCG 44

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2021. gada 26. augusts

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs *Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN*

K-jas dok. Nr.: COM(2021) 498 final

Temats: Priekšlikums - PADOMES LĒMUMS par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku rakstiskajā procedūrā attiecībā uz vienoto nostāju par minimālās pirmās iemaksas pagaidu samazinājumu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 498 *final*.

Pielikumā: COM(2021) 498 *final*

Briselē, 26.8.2021.
COM(2021) 498 final

2021/0281 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku rakstiskajā procedūrā attiecībā uz vienoto nostāju par minimālās pirmās iemaksas pagaidu samazinājumu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ("vienošanās") dalībnieku rakstiskajā procedūrā sakarā ar paredzēto vienoto nostāju par minimālās pirmās iemaksas pagaidu samazinājumu.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem

Vienošanās ir džentlmeņu vienošanās, kuras mērķis ir nodrošināt sistēmu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu sakārtotai izmantošanai. Praksē tas nozīmē, ka tiek radīti vienlīdzīgi konkurences apstākļi (kuros konkurenci nosaka eksportējamo preču un pakalpojumu kvalitāte un cena, nevis paredzētie finanšu noteikumi) un vienlaikus notiek darbs ar mērķi likvidēt subsīdijas un tirdzniecības izkropļojumus, kas saistīti ar oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ("oficiāls atbalsts"). Vienošanās stājās spēkā 1978. gada aprīlī uz nenoteiktu laiku.

Vienošanās ir administratīvi saistīta ar ESAO, un ESAO sekretariāts eksporta kredītu jautājumos tai sniedz atbalstu. Tomēr tā nav ESAO akts¹.

Eiropas Savienība (un nevis tās dalībvalstis) ir vienošanās dalībiece, un minētā vienošanās ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1233/2011² ir transponēta Kopienas *acquis*. Tāpēc vienošanās ir juridiski saistoša, jo uz to attiecas Savienības tiesību akti.

2.2. Vienošanās dalībnieki

Patlaban vienošanās aptver šādus vienpadsmit dalībniekus ("vienošanās dalībnieki"): Amerikas Savienotās Valstis, Apvienotā Karaliste, Austrālija, Eiropas Savienība, Japāna, Jaunzēlande, Kanāda, Koreja, Norvēģija, Šveice un Turcija.

Vienošanās dalībnieki var pieņemt lēmumus par vienošanās grozījumiem, un jo īpaši tie saskaņā ar vienošanās IV nodaļas 5. iedaļu var pieņemt vienotās nostājas. Lēmumus pieņem vienprātīgi, kas nozīmē, ka tad, ja kāds no dalībniekiem izsaka iebildumus, vienošanās grozījums vai vienotā nostāja nevar tikt pieņemts.

Vienošanās dalībnieku sanāksmēs, kā arī rakstiskajās procedūrās, kur vienošanās dalībnieki pieņem lēmumus, Savienību pārstāv Eiropas Komisija.

Saskaņā ar vienošanos vienotā nostāja ir instruments, kas ļauj dalībniekiem izņēmuma kārtā atkāpties no vienošanās noteikumiem attiecībā uz konkrētu darījumu vai uz laiku – attiecībā uz nenoteiktu darījumu skaitu. Vienotās nostājas var tikt pieņemtas rakstiskā procedūrā nereagējot, jo tiek uzskatīts, ka dalībnieks, kas nereagē, akceptē vienotās nostājas priekšlikumu. Tas pats attiecas uz dalībnieku, kurš paziņo, ka tam nav nekādas nostājas. Uz vienotās nostājas priekšlikumu parasti atbild 20 kalendāro dienu laikā, taču šo termiņu ir iespējams pagarināt par astoņām kalendārajām dienām (vienošanās 56. un 57. pants). ESAO sekretariāts eksporta kredīta jautājumos informē dalībniekus par to, vai vienotā nostāja ir

¹ Kā definēts ESAO konvencijas 5. pantā.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1233/2011 (2011. gada 16. novembris) par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK (OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.).

akceptēta, un saskaņotā vienotā nostāja stājas spēkā trīs kalendārās dienas pēc šā paziņojuma (vienošanās 59. pants).

2.3. Vienošanās dalībnieku paredzētais akts

Paredzētais pasākums ir vienotās nostājas priekšlikums, ko iesniedz vienošanās dalībniekiem saskaņā ar vienošanās IV nodaļas 5. iedaļu. Ierosinātā vienotā nostāja ir steidzams un ārkārtējs pasākums, kas ļautu reaģēt uz Covid-19 veselības krīzes izraisīto ekonomikas lejupslīdi un mazināt šīs krīzes lielo ietekmi uz ES eksporta nozares svarīgu projektu īstenošanu valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem (detalizētāku informāciju skatīt 3. iedaļā). Ierosinātā vienotā nostāja, ja tā tiks saskaņota, uz laiku grozītu vienošanās noteikumus par pieprasīto pirmo iemaksu un par maksimālo oficiālo atbalstu (vienošanās 11. panta a) un c) punkts).

Tā kā pasākums ir ārkārtējs, priekšlikums būtu jāiesniedz pēc iespējas drīz un, ja tas tiks saskaņots, paredzētā vienotā nostāja arī pēc iespējas drīz kļūtu piemērojama visiem dalībniekiem. Vienošanās tekstā noteiktās konkrētās 28 dienu nereaģēšanas procedūras rezultātā (sk. 2.2. iedaļu) dalībnieki Savienības priekšlikumu vienotajai nostājai var automātiski saskaņot kā galīgo redakciju ar nosacījumu, ka netiek izteikti iebildumi, un tai būtu jāstājas spēkā trīs dienas pēc procedūras beigām.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, jo ierosinātā kopējā nostāja būs saistoša Savienībai un skars Savienības tiesību aktus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1233/2011 1. pantu, kurš nosaka: “Savienībā piemēro pamatnostādnes, kas ietvertas Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem (“vienošanās”). Vienošanās teksts ir iekļauts šīs regulas pielikumā.”

Vienotās nostājas procedūru paredzēts sākt 2021. gada jūlijā.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Ierosinātā vienotā nostāja ir tieši saistīta ar Covid-19 izraisīto veselības krīzi.

Saskaņā ar ierosināto vienoto nostāju publiskajiem pircējiem valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem, kuri iegādājas preces un pakalpojumus, uz ko attiecas oficiāls eksporta kredītu atbalsts, 12 mēnešus būtu ļauts pirmo iemaksu veikt vismaz 5 % apmērā no eksporta līguma vērtības, nevis 15 % apmērā, kā pašlaik prasīts vienošanās 11. panta a) punktā. Tas savukārt nozīmētu, ka maksimālajam oficiālajam atbalstam, kuru saskaņā ar vienošanās 11. panta c) punktu var sniegt dalībnieki, noteiktie griesti 85 % apmērā no eksporta līguma vērtības uz laiku, proti, uz to pašu periodu, tiktu palielināti līdz 95 %.

Covid-19 izraisītās ekonomikas lejupslīdes dēļ trešās valstis, kuras importē ES uzņēmumu preces un pakalpojumus un kurās tiek īstenoti ES uzņēmumu projekti (piemēram, veselības aprūpes un izglītības nozarē, kā arī citās nozarēs), saskaras ar nopietnu finansiālu spiedienu. Lielākā daļā attiecīgo projektu tiek īstenoti ar suverēna/publiskajiem pircējiem jaunattīstības valstīs. Normālos ekonomiskajos apstākļos aizdevumus finansējošās bankas apdrošināšanas segumu aizdevuma pirmās iemaksas daļai parasti iegūst privātajā tirgū. Tomēr Covid-19 krīzes dēļ privātais tirgus nelabprāt nodrošina vai pat vispār nevēlas nodrošināt šo segumu jaunattīstības valstīm. Bez minētā seguma bankas atsakās finansēt pirmo iemaksu projektiem jaunattīstības valstīs, kurām šādi projekti ir visvairāk vajadzīgi, un tas nozīmē, ka šos projektus nevar īstenot. Šī tirgus nepilnība ir steidzami jānovērš.

No ierosinātās vienotās nostājas labumu gūtu gan importētāji, gan eksportētāji. Tā nodrošinātu tūlītēju finansiālu atvieglojumu pircējas valsts valdībai un palielinātu tās spēju turpināt investīciju projektus. Vienlaikus tā eksportētājiem dotu iespēju piedāvāt elastīgus risinājumus grūtos laikos un turpināt darījumdarbību.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiek ierosināts no publiskajiem pircējiem pieprasīto pirmo iemaksu 15 % apmērā no eksporta līguma vērtības samazināt līdz 5 %. Tomēr, lai uzsvērtu šā pasākuma uz attīstību vērstos mērķus un to, ka tas ir ārkārtējs, tam būtu divi svarīgi ierobežojumi. Pirmkārt, ierosinātais pasākums attiektos tikai uz publiskajiem pircējiem valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem (tā sauktās II kategorijas valstis saskaņā ar vienošanās 11. pantu un saskaņā ar Pasaules Bankas sniegto definīciju). Otrkārt, pasākums būtu spēkā uz laiku, kurā, paredzams, būs jūtamas pandēmijas izraisītās ekonomiskās sekas. Tādējādi no tā labumu gūtu tikai tie darījumi, attiecībā uz kuriem pieteikums eksporta kredītu atbalstam ir saņemts 12 mēnešu laikā no vienotās nostājas darbības perioda sākuma, ar nosacījumu, ka sarunas par darījuma noteikumiem ir pabeigtas 18 mēnešu laikā pēc šīs vienotās nostājas darbības perioda beigām (ko apstiprina eksporta kredīta aģentūras veikta saistību galīgā uzņemšanās). Visbeidzot, saistībā ar vienošanās noteikumiem ir svarīgi arī atzīmēt, ka ierosinātais pasākums atbalstītu eksportu ne tikai no ES valstīm, bet gan vienādi tiktu piemērots arī oficiālam atbalstam visās valstīs, kas ir nolīguma dalībnieces.

Nemot vērā to, ka ierosinātās vienotās nostājas mērķis ir mazināt Covid-19 veselības krīzes nopietno ietekmi uz ES eksporta nozares projektu īstenošanu jaunattīstības valstīs un ka Savienība plāno nākt klajā ar priekšlikumu šai vienotajai nostājai, Savienības vārdā būtu jāieņem nostāja, proti, paust un atbalstīt šā lēmuma pielikumā pievienoto priekšlikuma projektu.

3.1. Procesuālais juridiskais pamats

3.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka “nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu”.

Jēdziens “lēmumi ar juridiskām sekām” ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kam nav saistoša spēka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas “var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu”³.

3.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Ierosinātā vienotā nostāja, kuru vienošanās dalībnieki tiek aicināti pieņemt rakstiskā procedūrā, ir akts ar juridiskām sekām. Paredzētajam aktam ir juridiskas sekas atbilstīgi 1. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulā (ES) Nr. 1233/2011 par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK, kurā noteikts, ka “Savienībā piemēro pamatnostādnes, kas ietvertas Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem (“vienošanās”). Vienošanās teksts ir iekļauts šīs regulas pielikumā.”

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

3.2. Materiālais juridiskais pamats

3.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja.

³ Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

3.2.2. *Piemērošana konkrētajā gadījumā*

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz kopējo tirdzniecības politiku. Tādēļ ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. pants.

3.3. **Secinājums**

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. panta 4. punkta pirmajai daļai saistībā ar 218. panta 9. punktu.

4. **PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA**

Vienošanas dalībnieku akts grozīs Vienošanos par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem, kura veido Regulas (ES) Nr. 1233/2011 II pielikumu, tāpēc ir lietderīgi to pēc pieņemšanas publicēt

Eiropas

Savienības

Oficiālajā

Vēstnesī.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku rakstiskajā procedūrā attiecībā uz vienoto nostāju par minimālās pirmās iemaksas pagaidu samazinājumu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Pamatnostādnes, kas ietvertas Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ("vienošanās"), ir transponētas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1233/2011⁴ un tādējādi ir padarītas juridiski saistošas Eiropas Savienībā.
- (2) Vienošanās dalībnieki ("dalībnieki") rakstiskā procedūrā pieņem lēmumu par Eiropas Savienības priekšlikumu vienotai nostājai ("ierosinātā vienotā nostāja") saskaņā ar vienošanās IV nodaļas 5. iedaļu, lai sakarā ar Covid-19 pandēmijas izraisīto pašreizējo ekonomikas lejupslīdi ļautu uz laiku samazināt vienošanās 11. panta a) punktā prasīto minimālo pirmo iemaksu.
- (3) Saskaņā ar ierosināto vienoto nostāju publiskā iepirkuma veicējiem valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem, kuri iegādājas preces un pakalpojumus, uz ko attiecas oficiāls eksporta kredītu atbalsts, 12 mēnešus būtu ļauts pirmo iemaksu veikt vismaz 5 % apmērā no eksporta līguma vērtības, nevis 15 % apmērā, kā prasīts vienošanās 11. panta a) punktā. Tas savukārt nozīmētu, ka maksimālajam oficiālajam atbalstam, kuru saskaņā ar vienošanās 11. panta c) punktu var sniegt dalībnieki, noteiktie griesti 85 % apmērā no eksporta līguma vērtības uz to pašu periodu tiktu palielināti līdz 95 %.
- (4) Šis ārkārtējais pasākums ir nepieciešams, lai reaģētu uz Covid-19 veselības aprūpes krīzes izraisīto ekonomikas lejupslīdi un mazinātu krīzes nopietno ietekmi uz svarīgu ES ražošanas nozares projektu īstenošanu valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem.
- (5) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem dalībnieku rakstiskajā procedūrā attiecībā uz ierosināto vienoto nostāju, jo atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulai (ES) Nr. 1233/2011 par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK, vienotā nostāja pēc tās pieņemšanas varēs būtiski ietekmēt Savienības tiesību aktu saturu.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1233/2011 (2011. gada 16. novembris) par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK (OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Šā lēmuma pielikums ir pamatā nostājai, kas Savienības vārdā jāieņem Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku rakstiskajā procedūrā attiecībā uz vienoto nostāju par minimālās pirmās iemaksas pagaidu samazinājumu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*